

Št.: 0340-1/25-2

Mnenje Častnega razsodišča I. stopnje Zbornice – Zveze o Zakonu o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja

Častno razsodišče I. stopnje pri Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zvezi strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu Zbornica – Zveza) je ob razpravi o **Zakonu o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja** (ZPPKŽ) in v luči napovedanega zakonodajnega referenduma pripravilo naslednje mnenje.

I. Izhodišča

Zbornica – Zveza je že v letu 2023 posredovala svoje stališče o prvi verziji ZPPKŽ, sprejeto na podlagi številnih strokovnih razprav organov in članov Zbornice – Zveze. V njem je bilo poudarjeno, da so stališča v zdravstveni stroki raznolika, vendar prevladuje mnenje, da je o tako občutljivem vprašanju potrebna širša javna in strokovna razprava, ki mora obravnavati etične, pravne, zdravstvene in socialne vidike ter težiti k družbenemu soglasju.

Zbornica – Zveza je opozorila tudi na pomanjkljivo dostopnost in kakovost paliativne oskrbe v Sloveniji, kar bi moralo predstavljati prednostno področje izboljšav pred uveljavitvijo pomoči pri prostovoljnem končanju življenja. Prav tako je izrazila pomisleke glede vloge diplomiranih medicinskih sester pri neposredni izvedbi postopka, potrebo po spoštovanju ugovora vesti.

II. Zakonodajni okvir

Državni zbor je leta 2025 sprejel spremenjeno in dopolnjeno verzijo ZPPKŽ, ki vključuje dodatne varovalke, predvsem v postopkih preverjanja odločitve posameznika ter pri vključevanju različnih strokovnjakov. Ključni del izvrševanja pomoči pri prostovoljnem končanju življenja je po novem v veliki meri v pristojnosti posameznika – trpečega pacienta, ob omejeni vlogi zdravstvenih delavcev.

III. Stališče Častnega razsodišča I. stopnje o ZPPKŽ

Vsak zdravstveni delavec, tudi medicinska sestra, ima pravico do ugovora vesti brez kakršnihkoli posledic. Medicinske sestre pri postopku pomoči pri prostovoljnem končanju življenja sodelujejo le v omejenem obsegu – predvsem v podpornih fazah (npr. prevzem oziroma prenos učinkovine iz lekarne), pri čemer lahko to dejanje opravi tudi druga pooblaščen oseba, in nato neposredno edino v primeru, če postopek poteka drugače kot z zaužitjem tekočine.

Častno razsodišče I. stopnje meni, da Zakon o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja (ZPPKŽ) ni v nasprotju s Kodeksom etike v zdravstveni negi Slovenije.

Kodeks etike v zdravstveni negi Slovenije (Uradni list RS, št. 98/24) poudarja spoštovanje enakosti, dostojanstva in avtonomije pacienta (Načelo I), njegovo pravico do informiranja, izbire in odločanja (Načelo II), varovanje dostojanstva in zasebnosti v vseh obdobjih življenja in ob umiranju (Načelo III), kompetentno in odgovorno izvajanje zdravstvene nege ter pravico do ugovora vesti (Načelo IV) ter delovanje v največjo korist pacienta, z lajšanjem trpljenja in spoštovanjem njegove volje (Načelo V).

Kodeks etike v zdravstveni negi Slovenije predstavlja vodilo pri oblikovanju strokovnih in moralnih stališč ter je temelj za etično odločanje in spodbudo za razmislek o profesionalnem ravnanju. Etični kodeksi dopolnjujejo pravni red in krepijo etično in strokovno odgovornost, vendar ne morejo prevladati nad pravicami pacientov.

Častno razsodišče I. stopnje se, tako kot ob prvi javni razpravi o ZPPKŽ, tudi tokrat **ne opredeljuje za ali proti zakonu**, saj glede na raznolikost strokovnih, etičnih, filozofskih in osebnih prepričanj članstva Zbornice – Zveze enotnega mnenja ni mogoče, niti ni treba oblikovati.

V Ljubljani, 29. 10. 2025

Častno razsodišče I. stopnje
Zbornice - Zveze